

Sygn. akt VIII Ca 362/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Rafał Krawczyk (spr.)
Sędziowie:	SSO Hanna Matuszewska SSO Katarzyna Borowy
Protokolant:	st. sekr. sądowy Izabela Bagińska

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2014 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G.**

przeciwko **D. K.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 7 kwietnia 2014 r.

sygn. akt I C 2300/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 (pierwszym) i 2 (drugim) sentencji w ten sposób, że zasądza od pozwanej D. K. na rzecz powoda B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego zamkniętego w G. kwotę 28.077,44 zł (dwadzieścia osiem tysięcy siedemdziesiąt siedem złotych i czterdzieści cztery grosze) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 4 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty, umarza postępowanie co kwoty 74,10 zł (siedemdziesiąt cztery złote i dziesięć groszy) i nie obciąża pozwanej kosztami procesu;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. nie obciąża pozwanej kosztami procesu za instancję odwoławczą.

UZASADNIENIE

Powód B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G. w pozwie przeciw D. K. domagał się, po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa, zasądzenia kwoty 28.077,44 zł z odsetkami maksymalnymi od dnia wniesienia pozwu tj. 4 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty. Wyrokiem zaocznym z dnia 7 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Toruniu oddalił powództwo oraz obciążył powoda kosztami procesu. Sąd ten ustalił, że 12 lutego 2007 r. pozwana zawarła z (...) Bankiem S.A we W. umowę pożyczki gotówkowej. Bank wystawił przeciwko niej bankowy tytuł egzekucyjny, któremu sąd postanowieniem z 7 lipca 2009 r. nadał klauzulę wykonalności. W dniu 30 listopada 2012 r. wskazany bank dokonał na rzecz powoda cesji wierzytelności. Pismem z dnia 26 kwietnia 2013 r. powód poinformował pozwaną o wysokości zadłużenia wynikającego z umowy. Dnia 2 września 2013 r. dokonała wpłaty na poczet zadłużenia na kwotę 74,10 zł. Do dnia wniesienia pozwu pozwana nie zapłaciła dochodzonej kwoty.

Oceniając powyższe Sąd Rejonowy uznał, że powód nie wykazał wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 6 k.c. iż przysługuje mu względem pozwanej wierzytelność dochodzona pozwem, a dokumenty załączone do pozwu nie pozwalają na weryfikację zasadności roszczenia; nie wynika nich jak zostały naliczone odsetki, jak został obliczona należność z tytułu kapitału i co się na nią składa jak były zarachowane wpłacone kwoty.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, zarzucając:

1. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią materiału dowodowego - poprzez bezpodstawne przyjęcie jakoby powód nie udowodnił legitymacji czynnej do dochodzenia roszczenia, mimo iż w dokumentacji sprawy znajdują się zarówno wyciąg z umowy cesji jak i wyciąg z załącznika do tej umowy zawierający dane nabytej wierzytelności, umowa zawarta przez pozwaną z poprzednim wierzycielem, postanowienie o nadaniu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, jak i wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda;
2. naruszenie art. 65 k.c. w zw. z art. 509 k.c. poprzez ich błędną wykładnię prowadzącą do uznania umowy cesji za nieskuteczną, podczas gdy powód przedłożył do akt sprawy potwierdzoną za zgodność z oryginałem umowę cesji wierzytelności, zawierającą wszelkie elementy przedmiotowo oraz podmiotowo istotne, by uznać cesję za skuteczną;
3. naruszenie art. 511 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że nie został spełniony wymóg stwierdzenia przelewu wierzytelności pismem mimo przedłożenia przez powoda do akt sprawy umowy cesji wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika do umowy cesji oraz wyciągu z ksiąg rachunkowych powoda,
4. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez wyjście poza zasadę swobodnej oceny dowodów i dowolne przyjęcie, że przedłożony przez powoda wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda, umowa cesji wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika do umowy cesji nie stanowią dowodu nabycia wierzytelności, mimo iż okoliczność ta wynika wprost z przedmiotowych dokumentów;
5. naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. polegające na błędnym uznaniu, że strona powodowa nie przedłożyła dowodów na poparcie swoich twierdzeń oraz wniosków, z których wywodzi skutki prawne.
6. naruszenie art. 230 k.p.c. oraz art. 339 § 2 k.p.c. polegające na jego niezastosowaniu i uznaniu okoliczności istnienia oraz wysokości zadłużenia strony pozwanej za nieudowodnioną, podczas gdy pozwana na żadnym etapie postępowania powyższego nie zakwestionowała, co kwalifikowało uznanie przez Sąd faktu zarówno istnienia, jak i wysokości zadłużenia za przyznany;
7. naruszenie art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez pominięcie wniosku w przedmiocie przeprowadzenia dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania klauzulowego prowadzonego przed Sądem Rejonowym w Toruniu (sygn. akt I Co 2960/09), w szczególności o przeprowadzenie dowodu z oryginału Umowy, oryginału (...) oraz oryginału postanowienia z dnia 7 lipca 2009 r., wniosku o nadanie klauzuli wykonalności

na okoliczność wymagalności roszczenia powoda, wysokości zadłużenia strony pozwanej, kosztów postępowania klauzulowego, nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu.

8. nierozpoznanie istoty sprawy.

Wniósł o zmianę wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości wraz kosztami procesu za obie instancje, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji z pozostawieniem mu orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powoda co do istoty była uzasadniona.

Na wstępie Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że mimo niestawiennictwa pozwanej na rozprawę, w świetle art. 340 k.p.c. nie było podstaw do wydania w sprawie wyroku zaocznego, ponieważ pozwana, złożyła od odpowiedź na pozew w którym odnosiła się do roszczenia powoda, a tym samym złożyła pisemne wyjaśnienia w sprawie.

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji co do faktu zawarcia umowy między pozwaną a (...) Bankiem S.A. są prawidłowe, co zwalnia od potrzeby ich powtarzania. Z pisemnych motywów wyroku wynika, iż Sąd I instancji uznał żądanie za niewykazane co do wysokości. Trafnie jednak skarżący zwrócił uwagę, że na tle okoliczności sprawy zachodziły podstawy do zastosowania art. 230 k.p.c. i uznania faktu i kwoty zadłużenia za okoliczności przyznane.

Zgodnie z art. 230 k.p.c. gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Przyznanie może służyć na równi z wynikami dowodów do poczynienia ustaleń faktycznych. W porównaniu do przyznania wyraźnego, dotyczącego przytoczeń zarówno powoda, jak i pozwanego, przyznanie dorozumiane o jakim mowa w art. 230 k.p.c. dotyczy tylko twierdzenia, co do którego przeciwnik nie wypowiedział się, a mógł to uczynić, i dlatego ocena sądu musi się opierać na całości materiału procesowego. Sąd fakt niezaprzeczony może uznać za przyznany, jednak tylko w wypadku spełnienia warunku, by strona przeciwna wiedziała, że posłuży on na równi z wynikami dowodów do poczynienia ustaleń faktycznych. W takim zaś stanie rzeczy obowiązkiem sądu (przewodniczącego posiedzenia) jest uprzedzenie strony o konsekwencjach zaniechania wypowiedzenia się co do tego faktu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2005 r., V CK 260/05, Lex nr 187090).

Oczywiste jest zatem, że sąd nie może bez dostatecznego uzasadnienia przyjmować za zgodne z prawdą twierdzeń powoda, którym strona pozwana wyraźnie nie zaprzeczyła; może uznać je za zgodne z prawdą tylko na podstawie całokształtu okoliczności sprawy (wyrok SN z dnia 15 maja 2009 r., II CSK 680/08, Lex nr 519278). Jeżeli jednak na podstawie wyniku całej rozprawy, tj. wszystkich okoliczności sprawy, całego materiału procesowego, nabierze przekonania, że strona nie zamierzała i nie zamierza zaprzeczyć istnieniu faktów przytoczonych przez stronę przeciwną, może zastosować art. 230 (wyroki SN z dnia 18 czerwca 2004 r., II CK 293/03, Lex nr 174169 i z dnia 27 maja 1971 r., II CR 122/71, Lex nr 6935).

W sprawie niniejszej pozwana przy doręczeniu odpisu pozwu została pouczona o możliwych skutkach zaniechania ustosunkowania się do twierdzeń o faktach strony powodowej (pouczenie k. 46-46v). Jej reakcja na treść pozwu i dołączone do niego dokumenty (w tym umowę pożyczki z 12 lutego 2007 r. zawartą między pozwaną a (...) Bankiem S.A.) sprowadziła się do złożenia pisma, w którym oświadczyła, że kwestionuje roszczenie. Z jej dalszej argumentacji wynika jednak, że nie podważa ona tego, że faktycznie ma zobowiązanie w wysokości wskazanej w pozwie, lecz nie zgadza się z koniecznością jego spłaty. Pozwana stwierdziła bowiem, że nigdy nie uchylała się i nie uchyla od spłaty zobowiązania, ale sytuacja materialna nie pozwala jej na jego wykonanie. Nadto obszernie opisała swoją sytuację majątkową życiową w chwili zaciągania zobowiązania, przyczyny utraty płynności finansowej i próby negocjacji z bankiem w sprawie ratalnej spłaty zadłużenia. W minimalnym nawet stopniu nie zakwestionowała wysokości roszczenia. Jej obrona w toku procesu polegała wyłącznie na eksponowaniu trudnej sytuacji materialnej i życiowej, uniemożliwiającej spłatę pożyczki. Podkreślenia wymaga też, że w dniu 2 września 2013 r., a więc ok. 4 miesiące

od poinformowania jej przez nowego wierzyciela o wysokości zadłużenia (k. 43) pozwana wpłaciła mu bezpośrednio kwotę 74,10 zł (k. 42).

W ocenie Sądu Okręgowego skoro pozwana nie wyartykułowała wątpliwości co do wysokości zadłużenia, a nadto kontynuowała spłatę do rąk nowego wierzyciela, uprawnione było zastosowanie art. 230 k.p.c. i uznanie, że pozwana w sposób dorozumiany przyznała zarówno istnienie, jak i wysokość zobowiązania. Zarzut naruszenia tego przepisu okazał się trafny i przesądził o zasadności apelacji. Czyniło to bezprzedmiotową szczegółową analizę pozostałych zarzutów apelacyjnych. Dla porządku jedynie można zauważyć, że większość zarzutów dotyczyła udowodnienia cesji i zostały one podniesione zbędnie, gdyż Sąd I instancji nie miał w tej kwestii zastrzeżeń. Zarzut nierozpoznania sprawy był natomiast oczywiście bezzasadny i nie został w apelacji w żaden sposób uzasadniony.

Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że sytuacja materialna i życiowa pozwanej nie uzasadniała oceny roszczenia jako sprzecznego z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.). Jakkolwiek bowiem pozwana jest osobą starszą, o niskich dochodach i dotkniętą problemami zdrowotnymi, to stan ten nie nosi żadnych znamion wyjątkowości czy nadzwyczajności, a żądanie przez powoda zwrotu pożyczki nie stanowi z jego strony nadużycia prawa.

Powództwo o zapłatę należało zatem uwzględnić zgodnie z art. 720 § 1 k.c. i w tym zakresie zmienić zaskarżony wyrok. Co do kwoty cofniętego powództwa tj. 74,10 zł postępowanie należało umorzyć zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 i 2 k.p.c. (art. 386 § 1 k.p.c.).

Uwzględniając apelację co do meritum Sąd Okręgowy uznał, że sytuacja materialna pozwanej w powiązaniu z wysokością zasądzonej kwoty, którą będzie zobowiązana zwrócić powodowi, wypełnia pojęcie szczególnie uzasadnionego wypadku w rozumieniu art. 102 k.p.c. i pozwala odstąpić od obciążania pozwanej kosztami procesu. Co do kosztów procesu za I instancję apelacja została zatem oddalona (art. 385 k.p.c.), zaś kosztami procesu za II instancję pozwana nie została obciążona (art. 102 k.p.c.).